

SPESIALENHETEN FOR POLITISAKER

PÅTALEVEDTAK

SAK NR 13469255 723/22-123

**ETTERFORSKING AV POLITITJENESTEPERSON VED TROMS
POLITIDISTRIKT FOR Å HA SKUTT OG DREPT A 9. DESEMBER 2022
I LAVANGEN****I Sammendrag og konklusjon**

Saken gjelder politiets bruk av skytevåpen natt til 9. desember 2022 i Lavangen. A ble skutt og drept av politiet i forbindelse med hendelse på stedet da politiet kom dit for å bistå helsevesenet. Spesialenheten har etterforsket saken ut fra den obligatoriske etterforskningsplikten enheten har når noen dør i forbindelse med politiets tjenestehandlinger.

En patrulje bestående av politibetjent B og politibetjent C hadde fått i oppdrag å bistå ambulanse etter at AMK-sentralen valgte å følge opp kontakt som A hadde tatt med AMK. B og C kom i en uniformert Volvo V90 til gårdsplassen der A bodde. C var fører av bilen. Etter kort tid oppdaget de at en hjullaster ble satt i bevegelse og kom imot politibilen. C rakk å rygge litt bakover, og B hadde akkurat kommet seg ut av passasjeret foran da hjullasteren, med A som fører, flere ganger traff politibilen med pallegafler. B rakk ikke å anrope eller på annen måte varsle A. B oppfattet situasjonen som så farlig at han fryktet for livet til C og seg selv dersom han ikke fikk stanset A med bruk av skytevåpen. B avfyrte i løpet av få sekunder tilsammen 18 eller 19 skudd mot førerhuset til hjullasteren, og skiftet i den forbindelse våpenmagasin en gang. B stod og beveget seg på venstre side av hjullasteren omtrent på siden av førerhuset mens han avfyrte skuddene. To av skuddene var dødelige, det ene traff A i halspulsåren og det andre rammet hjertet og hovedpulsåren. A hadde en amfetaminmengde i blodet som i den rettsmedisinske rapporten er beskrevet som svært høyt.

Hjullasterens pallegafler, som var ca. 2,5 meter lange, traff flere ganger på siden av politibilen, men kom ikke inn i kupeen. Politibilen ble av hjullasteren skjøvet inn mot en parkert hestehenger og veltet.

Etterforskningsmaterialet etterlater ingen tvil om at hendelsen innebar et svært alvorlig og livsfarlig angrep mot tjenestepersonene.

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

Spesialenheten for politisaker

Post: Postboks 93, 2301 HAMAR
Tel: 62556100 Faks: 62556102
E-post: post@spesialenheten.no

Spesialenheten mener at politiet befant seg i en åpenbar nødvergesituasjon da skuddene ble avfyrt, og at bruken av skytevåpen for å stanse et livstruende angrep var nødvendig og forsvarlig. Mindre inngripende handlingsalternativer var i situasjonen ikke anvendelige. Etterforskningsresultatet taler med særlig styrke mot at politiet opptrådte straffbart ved skuddløsningen, og straffeforfølgningen mot B henlegges som intet straffbart forhold anses bevist. Saken er vurdert i forhold til bestemmelsen om drap, straffeloven § 275.

II Sakens bakgrunn

Spesialenheten for politisaker ble fredag 9. desember 2022 ca. kl. 02.10 kontaktet av operasjonssentralen i Troms politidistrikt om en hendelse i Lavangen samme natt der politiet hadde avfyrt skudd med dødelig utgang. En politipatrulje med politibetjentene B og C hadde vært direkte involvert i hendelsen. Ifølge politiets loggføring ble skudd avfyrt ca. kl. 01.43. En ambulanse kom til stedet etter kort tid. Spesialenheten besluttet samme natt iverksettelse av etterforskning. Det ble rykket ut til Troms med egne tjenestepersoner, samt at det ble igangsatt kriminalteknisk bistand fra Kripos. Personen som var skutt var A født x.xx.xxxx. Han ble ifølge politiets loggføring erklært død av lege ca. kl. 02.19.

To kriminalteknikere fra Kripos ankom fredag 9. desember 2022 åstedet som ligger ved Tennevoll i Lavangen. De kriminaltekniske undersøkelsene ble startet på åstedet denne dagen ca. kl. 12.30. Det var forut for dette vakthold og avsperring utført av lokalt politi. Spesialenheten gjennomførte avhør av de to involverte tjenestepersonene på ettermiddagen fredag 9. desember 2022. Tjenestepersonene ble kjørt fra åstedet i hver sin bil og var adskilt forut for avhør.

Troms politidistrikt iverksatte også etterforskning 9. desember 2022, og foretok blant annet vitneavhør.

III Spesialenhetens etterforskning

Riksadvokaten ble ved brev 9. desember 2022 underrettet om igangsatt etterforskning.

Spesialenheten ba ved skriftlig anmodning 9. desember 2022 om at Kripos foretok kriminaltekniske undersøkelser i saken. Universitetssykehuset i Nord-Norge avdeling for patologi fikk ved Spesialenhetens brev 9. desember 2022 oppdrag i å foreta obduksjon av avdøde. Spesialetterforsker D har fra saken ble igangsatt vært Spesialenhetens pårørendekontakt, og hadde den 10. desember 2022 samtaler med hver av avdødes barn, som da fikk noe informasjon om Spesialenhetens rolle og oppgave. Også kjæresten til avdøde ble informert av Spesialenheten denne dagen.

Politibetjent B er avhørt av Spesialenheten to ganger som mistenkt i saken, henholdsvis 9. desember 2022 og ved Spesialenhetens rekonstruksjon 6. februar 2023. B er også avhørt av Troms politidistrikt som fornærmet i deres sak 10. desember 2022. Politibetjent C, som var Bs makker på oppdraget, er avhørt som vitne av Spesialenheten to ganger, henholdsvis 9. desember 2022 og ved rekonstruksjonen 6. februar 2023. C ble avhørt av Troms politidistrikt i deres sak som fornærmet 10. desember 2022.

Spesialenheten har i tillegg avhørt følgende personer som vitner:

- E (ambulansemedarbeider)

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 2 av 26

- F (ambulansemedarbeider)
- G (venn)
- H (nabo)
- I (tidligere nabo)

Spesialenheten har hatt samtaler med flere andre personer som er nedskrevet i rapporter. Dette gjelder en egen samtale med mistenkte B, samtale med J, samtale med hjullasterfører K og samtale med L (A kjæreste).

Spesialenheten har i to omganger innhentet oppdaterte dokumenter i politiets sak xxxxxxxx, oversendt fra Troms politidistrikt 22. desember 2022 og fra Finnmark politidistrikt 17. april 2023.

Troms politidistrikt har avhørt følgende personer som vitner:

- B (fornærmet i politiets sak)
- C (fornærmet i politiets sak) med gjennomlesning/tilleggsforklaring
- E (ambulansemedarbeider)
- F (ambulansemedarbeider)
- M (ambulansemedarbeider)
- N (ambulansemedarbeider)
- O (fastlege)
- L (kjæreste)
- I (nabo)
- P (nabo)
- Q (nabo)
- R (nabo)
- S (venn)
- T (nabo)
- G (venn)
- H (nabo)
- U (venn)

Det ble i forkant av disse avhørene foretatt en rundspørring av politiet den 9. desember 2022. Avdødes bolig ble ransaket av politiet 9. desember 2022.

A ble 12. desember 2022 obdusert ved Universitetssykehuset i Nord-Norge (UNN) avdeling for klinisk patologi. Representant fra Kripos deltok under obduksjonen på vegne av Spesialenheten. Foreløpig rapport av 13. desember 2022 og endelig obduksjonsrapport av 14. april 2023 er oversendt Spesialenheten. Spesialenheten har også innhentet en tilleggsuttalelse fra patologen. Spesialenheten mottok fra UNN den 4. mai 2023 underlagsrapporten om rettstoksikologisk analyseresultat fra Oslo universitetssykehus.

Kripos har på Spesialenhetens anmodning gjennomført åstedundersøkelse på stedet der hendelsen skjedde (området ved xxxxx xxx/xxx Tennevoll i Lavangen kommune). I forbindelse med åstedundersøkelsene ble det foretatt en 360-graderfotografering for visualisering av åstedet. Kripos har også gjennomført sporsikring i forbindelse med obduksjonen. Kripos avga åstedrapport datert 20. april 2023 med illustrasjonsmappe. Mens åstedet ble ivaretatt av lokalt politi natt til 9. desember 2022 har Troms politidistrikt tatt bilder før Kripos kom til stedet. Politidistriktet har i denne første tiden også fotografert med drone.

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 3 av 26

Spesialenheten har med bistand av Kripos gjort en rekke beslag i saken som først og fremst angår tekniske undersøkelser vedrørende åstedet og involverte kjøretøy. Blant annet er det beslaglagt våpen og tilhørende utstyr foruten avdødes klær. Etter gjennomførte tekniske undersøkelser av våpen, prosjektiler og magasin mm. avga Kripos våpenteknisk rapport datert 20. februar 2023 med bilder.

Avdødes pc og mobiltelefon ble først beslaglagt av politiet. Disse to gjenstandene er senere overført til Spesialenheten og overlevert Kripos for undersøkelser. Kripos har i rapport av 23. mai 2023 opplyst at det ikke lot seg gjøre å få sikret innholdet i mobiltelefonen. Når det gjelder den beslaglagte pc-en, uttalte Kripos i sin rapport at det ikke har vært brukerinitiert aktivitet på As pc i tiden fra 7. desember 2022.

Hjullasteren som var disponert og brukt av avdøde ved hendelsen, ble beslaglagt av Spesialenheten og undersøkt av Kripos og Statens vegvesen. Også den involverte politibilen er undersøkt av Kripos og Statens vegvesen. Statens vegvesen avga sin rapport 8. mars 2023.

Troms politidistrikt sikret klærne som B og C hadde på seg ved hendelsen.

Spesialenheten gjennomførte 6. februar 2023 taktisk rekonstruksjon på åstedet med bistand fra Kripos. Selve gjennomføringen bestod i at B og C avga forklaring på stedet, og slik at omgivelser kunne være tilnærmet de samme som ved hendelsen. Av benyttede rekvisitter nevnes at de to kjøretøyene som var involvert i hendelsen ble fraktet til stedet og brukt under rekonstruksjonen. Forsvarer og de etterlattes bistandsadvokat var til stede i et tilhører-rom mens mistenkte forklarte seg. Da B forklarte seg var bistandsadvokaten til stede. Det er tatt bilder og film (herunder dronefilming) under rekonstruksjonen. Spesialenheten har ikke gitt tillatelse til noe media å filme fra rekonstruksjonen.

Spesialenheten har mottatt utskrifter fra politiets politioperative system (PO-logg) som gjelder hendelsen 9. desember 2022. Spesialenheten har fra politidistriktet fått sikret politiets lydlogg fra samband og fra telefonsamtaler, samt fått oversendt sambandslogg fra AMK-sentralen. Det er hos politiet skrevet ned innhold/ transkribert innhold fra samtaler og lydlogg. Spesialenheten har gjennomgått disse rapportene og sammenholdt dem med opptakene. I dokumentene fra politiet ligger også den avgitte skriftlige bistandsanmodningen fra AMK som ble sendt inn til politiet 8. desember kl. 23.55. Troms politidistrikt har i rapport nedtegnet en samtale som politiet hadde med legevaktslege.

Troms politidistrikt mottok på natten 9. desember 2022 opplysninger om at det hadde blitt plassert en høyball tett på huset til nabo I.

Spesialenheten har fra Troms politidistrikt fått en rapport som redegjør for politiets tidlige registreringer av hendelser og politioppdrag som knyttes til A.

Troms politidistrikt innhentet trafikkdata knyttet til avdødes As mobiltelefon. Rapporten viser at A den 8. desember 2022 blant andre var i kontakt med U, L, G og AMK-sentralen. Samtalene med AMK fant sted kl. 22.53 (1 minutt 4 sekunder), kl. 22.58 (1 minutt 32 sekunder) og til slutt kl. 23.28 (6 minutter 34 sekunder).

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 4 av 26

Troms politidistrikt opprettet etter hendelsen en egen anmeldelse av A som ble kodet som forsøk på drap på C og B. Politidistriktet gjennomførte en del etterforskning i denne forbindelse, men som først og fremst gjelder avhør av vitner som ovenfor nevnt samt gjennomgang av sambandstrafikk. Tjenestepersonene B og C ble avhørt av politiet som fornærmede i politiets sak, og de to fikk i politiets sak oppnevnt bistandsadvokat. Spesialenheten har i tillegg til å innhente dokumentene i denne saken (sak xxxxxxxx) også mottatt dokumenter i en annen sak der A ble anmeldt for kroppskrenkelse den 22. november 2022 (sak xxxxxxxx).

Advokat AA er forsvarer for mistenkte B. Advokat BB er oppnevnt som bistandsadvokat for As etterlatte.

Saken ble av Spesialenheten innledningsvis sakskodet som grov kroppsskade med dødsfølge (jf. straffeloven § 273). Etter en fornyet vurdering av saksforholdet om det som i mars var gjennomført av etterforskning, ble saken fra 13. mars 2023 sakskodet til drap - skutt av politiet (jf. straffeloven § 275), og fortsatt slik at B er mistenkt i saksforholdet.

Spesialenheten bemerker at det av våpeninstruksen § 4-2 annet ledd bokstav b) fremgår at politiet ved bruk av skytevåpen "så langt det er mulig" skal ha slik kontroll med omgivelsene at ikke tredjeperson blir skadet. Spesialenheten legger til grunn at skuddene var kontrollerte og at ingen andre personer enn A ble utsatt for fare som følge av skuddløsningen. Saken er derfor avgrenset mot straffeloven § 188 om uforsiktig omgang med skytevåpen. Spesialenheten kan heller ikke se at B har brutt noen straffbar tjenesteplikt, slik dette er regulert i straffeloven § 171 og § 172.

IV Nærmere om sakens faktum

IV.1 Innledning

B er politibetjent og slutførte Politihøgskolen i 2019. B, som har tjenestested xxxxx, har tilleggsutdanning som UEH-mannskap og er godkjent IP3-personell. C, som gikk ut fra Politihøgskolen i 2020, har stilling som politibetjent med tjenestested xxxxx. B og C har sitt daglige virke i ordenstjeneste.

As bolig har adresse xxxxx xxx som ligger ca. x km fra tettstedet Tennevoll i Lavangen. Bolighuset hans ligger øverst i en avkjøringsvei. Avkjøringsvegen brukes av eiendommene xxxxx xxx, xxx og xxx. Selve åstedet der det ble avfyrt skudd var nesten halvveis opp til As hus, dvs. nærmere xxxxx xxx og xxx.

A drev sitt eget gårdsbruk med kyr. Han holdt ofte på med rundballer til gårdsdriften og drev også et grustak. A eide hjullasteren. Vitner har opplyst at A brukte denne også nattetid. Ifølge de opplysninger som er kommet fra hans fastlege og Tromsø legevakt, hadde ikke A noe kontakt av betydning med helsevesenet i 2022.

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 5 av 26

IV.2 *As kontakt med AMK på kvelden 8. desember 2022. AMKs melding til politiet om helseoppdrag*

L var i 2022 kjæreste med A. De to hadde høsten 2022 jevnlig kontakt, både ved at de besøkte hverandre og på telefon/Snapchat daglig. A besøkte L helgen forut for hendelsen og de to hadde planlagt at L skulle besøke A den kommende helgen. Deres siste direkte samtale på telefon var 8. desember 2022 fra ca. kl. 19.40. Deretter var det et anrop fra A til L kl. 22.34. Ifølge L hadde A åpnet en snapchat fra henne kl. 20.22.

L har videre forklart at hun ikke har opplevd psykiske problemer hos A fra tiden de var sammen. Om deres kontakt 8. desember 2022 forklarte L:

"Torsdags morgen hadde de kontakt. De snakket sammen flere ganger på telefonen i løpet av dagen. Han var i godt humør. L sa han hørtes rar ut i stemmen og spurte hvorfor. Han sa han var sliten og lei, men gledet seg til helg.

....

Torsdags kveld snakket de sammen i en og en halv time mens begge jobbet. Dette var i halv ni tiden. Da satt A og plagdes med innloggingen på Facebook. Han mente at han hadde blitt hacket. Han hadde litt problemer med innloggingen ettersom han mangler noen fingre. De ble enige om å snakkes senere, og da skulle hennes eldste datter hjelpe ham. Han skulle gå ut til dyrene når de var ferdige å snakke. Senere på kvelden, rundt halv tolv forsøkte A å ringe L. Hun var tom for strøm, så hun forsøkte å ringe han tilbake litt senere uten å få svar."

A ringte i tiden fra kl. 22.53 til ca. kl. 23.28 opp AMK-sentralen tre ganger, den siste med varighet 6 minutter og 34 sekunder i tiden fra kl. 23.28. A hadde da en dialog med sentralen med blant annet svar på spørsmål fra AMK. Noen av As utsagn fremstår som litt uforklarlige, jf. følgende utdrag fra samtalen som er transkribert (foran teksten er det angitt tidsstempel i samtalen, og av hvem):

".....
 01:11 AMK Ja
 01:11 A Men sånn er det nå. Det er ikke alltid ting går som planlagt
 01:16 AMK Ja, den er grei, men hva har skjedd i dag med den mobilen mener du?
 01:23 A Nei, det har ikke skjedd i dag, det var noe som hacket den og holdt helvete med den
 01:28 AMK Ja
 01:29 A Ja
 01:30 AMK Er du... (blir avbrutt av A)
 01:30 A Jeg regner med, jeg regner med du er en ut av de som deltar på det her, så hvis dere kunne ha vært å få ordnet, ordnet sånn at jeg i det minste kunne ha hørt musikk når en dro og la seg, så hadde det vært litt lettere.
 01:41 AMK Ja, det skjønner jeg
 .....
 02:58 A Neida, men dere er nå, dere er nå deltakende i den der

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 6 av 26

spøken så og... For å si det sånn, jeg behøver ikke å ha kommet til 113 en gang, på vaktentralen. Det kan være noen andre som har koblet seg inn på et eller annet så, det er jo noen, det er jo noen som er steike flinke med å holde på med data og forskjellig sånt. Så du veit, og har du teknologi nok, så greier du nå å gjøre det meste

03:24 AMK Ja, jeg skjønner det

.....

03:57 A Ja

04:01 AMK Den er grei, ee, bare hold. Ja. Men ee, vi får kanskje komme og hjelpe deg med den mobilen da

04:11 A Ja, det hadde vært greit og blitt eee, fått den noe, du kan jo sikkert ordne det fra der du sitter. Men ee, det hadde jo vært greit med en visitt.

04:21 AMK Ja

04:29 AMK Da sier vi det sånn. Og du, hvor, du bor i xxxxx?

04:34 A Jaja, dere har alt av opplysninger, dere har jo plukka ut alt jeg hadde.

04:39 AMK Ja

04:40 A Ja. Så du trenger ikke å spørre meg om noe

05:00 AMK Den er grei. Ja, men da får vi se på det der

05:05 A Ja

05:05 AMK Ja

05:06 A Når dukker dere opp?

05:07 AMK Nei da, vi er nå der snart. Du trenger ikke vente så veldig lenge

05:15 A Ja hva vil det si? En halvtime, time, halvannen, to?

05:18 AMK Neida, det. Vi er nå der om en, et kvarter

05:22 A Et kvarter, ja

05:23 AMK Ja

05:25 A Ja, og så eee, ja. Kommer dere kjørende eller kommer dere gående eller hva gjør dere?

05:31 AMK Vi kommer kjørende

05:32 A Dere kommer kjørende, ja

05:33 AMK Mhm

05:34 A Mhm

05:36 AMK Det gjør vi

05:37 A Ja, hva slags bil kommer dere med?

05:39 AMK Hva sa du?

05:41 A Hvordan bil kommer dere med?

05:43 AMK Vi kommer med en ambulanse

05:45 A Å ja, såpass

05:47 AMK Mhm

05:50 A Det var da voldsomt for en telefon

Da politiet ble kontaktet av helse/AMK, ble dette loggført i PO-loggen kl. 23.38 som et oppdrag om "Bistand helsevesen (akutt)". Ifølge PO-loggen og rapport om transkribering fra telefonsamtale mellom ambulanse og operasjonssentralen, fortalte ambulansen til politiet at "Vi har fått et oppdrag fra AMK hvor vi er på tur ut til en mann som virker til å ha en litt anna virkelighetsoppfatning." Anmodningen fra AMK til politiet, som er tidfestet til 8. desember 2022 kl. 23.55, ble ifølge den skriftlige bistandsanmodningen begrunnet med "potensielt utagerende pasient, ruset.

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 7 av 26

Ambulansemedarbeiderne F og E, som hører til ambulansetjenesten på stasjonen i xxxxxx, ble ca. kl. 23.30 kontaktet av AMK-sentralen som hasteoppdrag og bedt om å kjøre til Lavangen. De var kjent med at pasienten hadde ringt til AMK to-tre ganger og virket "kanskje paranoid" og mente seg avlyttet. Det var lite opplysninger om det "medisinske". AMK hadde ikke historikk på A. De to oppfattet dette som et psykiatrioppdrag. F og E hadde med seg en hospitant på oppdraget. De ønsket bistand fra politiet og fikk tildelt en kanal i BAPS (Felles sambandskanal for Brann, Ambulans og Politi). AMK hadde forsøkt å ringe pasienten kl. 01.34. Det ble ifølge F ikke diskutert med politiet om hvordan de ville gå frem i å løse oppdraget, men skjønnte underveis til adressen at politiet var foran dem i kjøringen.

C og B har lik fremstilling av hvordan de oppfattet oppdraget de var satt på, og som samsvarer med det som er nedskrevet fra samtale på sambandet. Det vises her blant annet til B og Cs direkte samtaler med operasjonssentralen og deres direkte samband med ambulansen. Fra operasjonssentralen kom det først "CIM-melding" om at det var umiddelbart behov for patruljemannskap. C og B ble deretter satt opp som en patrulje og fikk kallenavnet M31. C pakket politibilen på xxxxx politistasjon i xxxxx og møtte B ved legevakten på Setermoen. B hadde da kjørt fra xxxxx.

Det stod i meldingen som C og B ble kjent med, at AMK meldte til politiet om en mann fra Tennevoll, som AMK hadde oppfattet som paranoid, og at det muligens var diabetes eller hjerneslag. C fikk med seg at personen – A – var mistenkt for en kroppskrenkelse og et tyveri. Ut fra det C hadde sett i Google Maps var eiendommen til A et gårdstun med flere hus, og hun merket seg på kartet hvor huset til A lå. Politibetjent C var sjåfør og kjørte utrykning mot Tennevoll. B hadde kontakt med ambulansen i BAPS. Det var opplysninger om at pasienten (A) hadde eller var registrert med en hagle, men det ble avklart for dem at haglegeværet var inndratt. Oppdraget var for dem i utgangspunktet et velferds- eller helseoppdrag som innebar å bistå ambulans. B og C hadde den samme situasjonsforståelsen om at trusselen var lav og at det kunne være alvorlig hvis det var hjerneslag eller diabetes. Planen var å kjøre frem og ta kontakt med A. De tenkte at de sannsynligvis måtte banke på ytterdøra til gården for å få kontakt med A slik at helsevesenet får gjort det de skal.

Begge har forklart at politibilen ikke hadde påslått noe blålys da de svingte av gårdsveien. Ifølge C hadde hun slått av blålysene en kilometer før adressen. Da de nærmet seg så de igjennom skogen at huset hadde mye lys påtent.

Det var ikke gitt noen bevæpning på oppdraget, men politiet hadde på denne tiden generell bevæpning. Politibetjent B var bevæpnet med politiets pistol på sin venstre hofte fordi han var links. B bar dessuten en taser strømpistol (elektrosjokk) på sin høyre hofte. Som bekledning hadde han en bukse uten refleks. Det var et merke med "politi" på hans venstre skulder og merke med "politi" på brystet hans, men dette var ikke synlig fordi han hadde skuddsikker vest på seg. På vesten var det et grått refleksmerke der det stod politi.

IV.3 Skudd avfyrt på Tennevoll 9. desember 2022 ca. kl. 01.43

Ambulansemedarbeider E og F forklarte i avhør at deres oppdrag ble oppgradert fra hasteoppdrag til å være et akuttoppdrag etter å ha passert

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 8 av 26

Tennevoll-krysset. Det stod da på oppdragsloggen "SKUTT" med store bokstaver og "...av politiet". E og F anslår at de kom frem til stedet 3-5 minutter etter at denne meldingen kom. Ambulansehelikopter i Harstad ble varslet og gitt oppdrag som luftambulanseløp. E og F ble fortalt av politiet at det var avfyrt skudd, og at personen trolig var død. Ambulansearbeiderne planla hva de kunne gjøre med pasienten ut fra de skadene han dermed muligens hadde fått. Hospitanten som var med fikk beskjed om å bli sittende bak i sykekupeen.

I PO-loggen ble det om avfyringen loggført:

09/12 01:43 M: Skudd avfyrt

.....

09/12 02:19 F409: Lege på stedet erklært personen død.

Ifølge den nedskrevne dialogutskriften kommuniserte C og B følgende med operasjonssentralen over sambandet umiddelbart etterpå (C er C, mens B er B):

01:42:43	2sek	TG01 M31 v/C	Skudd avfyrt
01:42:47	3sek	TG01 M31 v/C	Kjørt på meg med dumper
01:42:54	2sek	TG01 11 v/xxxxx	Gjenta melding, over
01:42:57	3sek	TG01 M31 v/C	Skudd avfyrt på stedet
01:43:00	X	X	(Nødknapp blir utløst på sambandet til B, og alt som blir sagt ved hans samband kommer inn gjennom åpen kanal til operasjonssentralen)
01:43:00	25sek	NØD M31 v/B	(det høres to dunkelyder) Går det bra, går det bra, C? Vedkommende kom med gaffeltruck, kjørte over politibilen. Han er skutt, og muligens drept. Send luftambulanseløp hit
01:43:03	3sek	TG01 M31 v/C	På meg med dumper
01:43:27	10sek	NØD 11 v/xxxxxxx	Pasienten kjørte over med truck, han er skutt og muligens død. Det er mottatt 11
01:43:40	20sek	NØD M31 v/B	Ja, C makker satt som sjåfør. Jeg kom meg ut av bilen før han kjørte og tippa politibilen med gaffeltruck. C er våken, fremstår uskadd og er på tur ut av bilen
01:44:00	5sek	NØD 11 v/xxxxxxx	C er uskadd, det er mottatt
01:44:06	45sek	NØD M31 v/B	Jeg har skutt han, han er død. Så lenge du har det bra, så går det godt. Så ser vi og får

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 9 av 26

deg ut av bilen, jeg skal sjekke til han. Hører dere meg inne på opsen?

E forklarte i avhøret om det som møtte dem da de tok av veien opp til gården. De så en politibil som lå på siden med nødblinken på. Det var også en hjullaster der med pallegaflene rett til værs. De kjørte ikke ambulansen helt opp på stedet, men ble stående i bakken opp mot gården. E og F gikk fort ut av ambulansen og ble møtt av B som sa han hadde avfyrt skudd. Det var uvisst hvor mange som hadde truffet, og det var da usikkert om A var i live. F begynte å gå rundt hjullasteren. Han tok ansvaret for å ta en pulssjekk på A. B ba ham være litt obs på at A kanskje kunne våkne til og reagere. F klatret opp i hjullasteren og hadde med seg en lommelykt. F så at det var en del blod i førerhuset. Han fant ikke noen puls på A. F slo av motoren på hjullasteren.

Hjullasteren hadde motoren på tomgang og stod i ro da de kom. Politibilen lå på siden med en hestehenger bak. Hjullasteren stod vendt mot ambulansen med fronten til politibilen. Til høyre for ambulansen er det en garasje, og mellom politibilen og garasjen stod det stablet ett eller annet. E husker at taket på politibilen lå helt trykket inntil. Hjullasteren er leddet, slik at selve kjøretøyet stod mot politibilen, mens forparten med armene og gaflene var vridd litt til venstre for politibilen, sett fra ambulansen. F sa at pasienten lå med hodet og overkroppen vendt fra der han stod, med hodet litt fremoverlent mot høyre rute.

E har videre forklart om C, at C var fryktelig oppskaket. Da C ble tatt med inn i ambulansen til E, klarte hun ikke å formidle annet enn at hun trodde hun skulle dø: "Hun skalv og tørket tårer, og var veldig klar på at hun trodde hun skulle dø, og det hadde hun forberedt seg på."

B forklarte kontrollert til F og E om hva som hadde skjedd. B fortalte at han hadde avfyrt flere skudd og var usikker på hvor han hadde truffet A.

Om nærmere om hva som hadde skjedd, hadde C og B fortalt dem at politipatruljen kom kjørende opp på gårdstunet og hadde da sett hjullasteren helt øverst på plassen. C forklarte dem at hun forsøkte å rygge og at B hoppet ut av bilen. Hjullasteren hadde kommet mot patruljen og stukket gaflene mot politibilen. Videre fikk de blant annet høre av B og C at C ikke turte å rygge mer fordi hun ikke så B samt at C hadde forsøkt å få bilen i gir for å få bilen fremover.

E meldte til AMK at de hadde en veltet politibil, at de hadde to politibetjenter som fremstod som uskadet, og at de hadde tatt en pulssjekk av pasienten uten å finne noen puls. Hun forstod på F at A allerede var død, og at det derfor ikke var mer å gjøre. Da F hadde sagt det ikke var puls, hadde B informert om at "nå blir dette et åsted", og bedt dem være forsiktige og å passe på hvor de trakk. Helikopteret som var blitt varslet etter kort tid kom anslagsvis 20-30 minutter etter ambulansen. Lege og redningsmann fra helikopteret var ganske raskt inne i førerhuset i hjullasteren. E hørte at de i førerhuset kommenterte på de stedene de så han hadde blitt skutt, og at de slo fast at det ikke var liv.

En ekstra ambulanse kom fra Setermoen med ambulansemedarbeiderne M og N samt legevaktslege. F og E ble værende på stedet. E fikk med seg at B var opptatt av at han og C ikke skulle være så mye sammen med

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 10 av 26

tanke på at det kom til å bli en etterforskning av hendelsen. G, som er venn av avdøde, kom også til stedet i løpet av natten. Brannvesenet var først varslet, men ble kansellert.

Politibetjent V ankom som politipatrulje N30 åstedet ca. kl. 02.45, jf. rapport med opprettet anmeldelse. I rapporten skrev politibetjent V:

"Da vi ankom stedet så vi en politibil ligge på sin venstre side med nødblink på ute på en gårdsplass, bak et garasjebygg. Politibilen hadde sprekker i frontruten, samt utløst airbag, i alle fall på høyre side. Politibilen hadde også karosseriskader på sin høyre side. Bak politibilen sto det en hjullaster med gaffelen hevet høyt, samt formentlig flere kulehull i vinduet til førerhytta. Avdøde satt inne i førerhytten, delvis lent mot den lukkede førerdøra."

Politibetjent V besørget beslag av Bs og Cs utstyrsbelter med våpen. As hus ble ifølge PO-loggen gjennomført fra ca. kl. 03.00. Politibetjentene B og C ble hentet av sine respektive ledere og forlot stedet i hver sin bil. Lensmann W sikret klærne til politibetjent B, mens politioverbetjent Y sikret klærne til C.

I bodde på denne tiden i et bolighus på adressen xxxxx xxx som ligger i nærheten av åstedet. Hun leide boligen av A. Hun hadde høsten 2022 en del ekstra kontakt med ham privat. I har forklart at hun tror hun la seg natt til 9. desember 2022 mellom kl. 23.00 og midnatt. Hun hørte det kom et kjøretøy før hun hadde sovnet inn, og så da at A kjørte en traktor og hadde med seg en høyball på gaffelen. Hun ble ikke overrasket over at A kjørte traktoren fordi han kunne gjøre dette til alle døgnets tider. I la seg igjen og våknet av ny lyd, og gikk bort til ytterdøren som ikke lot seg åpne mer enn noen få cm. Hun hoppet ut av kjøkkenvinduet og gikk rundt huset til inngangsdøren. Hun så da at det lå en stor høyball der. Da hun stod der så hun mye blinkende lys og uniformerte personer som hun gikk bort til. Det fremgår av PO-loggen at I kom bort til åstedet ca. kl. 02.20. I kjenner ikke årsaken til at A la en høyball foran døren hennes.

IV.4 *Nærmere om de kriminaltekniske undersøkelser i saken.*

IV.4.1 *Rapport fra obduksjon av avdøde*

A ble obdusert 12. desember 2022. Professor (patolog) Z har konkludert slik i sin obduksjonsrapport av 14. april 2023:

"Dødsårsaken antas å være forblødning fra de påviste skuddskadene. To av skuddene, det ene som rammet halspulsåren (skudd nr. II) og det andre som rammet hjertet og hovedpulsåren (skudd nr. III), har medført en rask død. Alle skadene på kropp og hals er forårsaket av skudd som har gått inn på venstre side av kroppen og skuddretningen har vært fra venstre mot høyre. Ved obduksjonen ble det påvist til sammen 24 inn- og utskuddsåpninger, forårsaket av sannsynligvis 15 skudd. I tillegg ble det påvist en overfladisk skade i huden foran på venstre lår, antatt etter et såkalt streifskudd. Minst ett av skuddene (skudd nr. IV) har gått gjennom venstre arm før det traff kroppen. Det kan ikke utelukkes at A ble truffet av kun 13 eller 14 skudd, ettersom det er mulig at også prosjektilene fra skudd nr. VII og VIII kan ha truffet kroppen etter at de hadde gått gjennom venstre arm.

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 11 av 26

Det ble funnet 8 deformerte prosjektiler inne i kroppen. I tillegg lå det et deformert prosjektil i boksersshortsen, samt et deformert prosjektil løst i likposen.
....."

A veide 74 kg og hadde høyde 175 cm. Som rettstoksikologisk analyseresultat er det i obduksjonsrapporten opplyst at avdøde hadde 18 µmol/l amfetamin i blodet, som er beskrevet som "svært høy konsentrasjon av amfetamin i blodet til A". Dette funnet er av de fagkyndige ved Oslo Universitetssykehus beskrevet slik:

"Amfetamin er påvist i blod. Amfetamin er et sentralstimulerende rusmiddel, men finnes også som virkestoff i enkelte legemidler (...).
Konsentrasjonen av amfetamin i blod er svært høy, men i et område som kan ses ved bruk av stoffet som rusmiddel. Slike konsentrasjonsnivåer er også rapportert ved alvorlige og dødelige forgiftninger. Analysesvaret utgis etter fortykning av prøven da blodkonsentrasjonen er høy."

Det ble under punktet "Konklusjon" i obduksjonsrapporten angitt at to av de avfyrte skuddene hadde medført en rask død. På Spesialenhetens anmodning har patolog Z uttalt i tilleggsuttalelse:

"Det antas at begge skuddene, både det som rammet halspulsåren (skudd nr. II) og det som rammet hjertet og hovedpulsåren (skudd nr. III), hver for seg vil ha medført døden i løpet av få minutter. Imidlertid vil de ha medført tap av bevisstheten i løpet av kortere tid, anslagsvis mindre enn cirka ett minutt. Det er ikke mulig å angi mer nøyaktig tid fordi den er både personavhengig og situasjonsavhengig. Det er rimelig å anta at skudd nr. III som rammet hjertet og hovedpulsåren, isolert sett ville ha medført raskere tap av bevissthet og død enn skudd nr. II, som rammet halspulsåren. Dette fordi det normalt vil bli et raskere og større blodtap som følge av skudd nr. III. Det må understrekes at vi ikke har grunnlag for å si noe om rekkefølgen på skuddene, heller ikke når det gjelder skudd nr. II og III. Hvor lang tid det faktisk tok før A mistet bevisstheten og døde vil være avhengig av rekkefølgen på skuddene og hvor lang tid skytingen varte, ettersom tiden vil bero på det samlede blodtapet fra alle skuddene."

IV.4.2 *Kriminaltekniske undersøkelser av åstedet*

C tok bilder på åstedet ganske raskt etter hendelsen. Disse bildene viser at hjullasterens pallegafler på dette tidspunkt var hevet på skrå oppover, og med politibilen liggende på siden med førersiden ned. Også et bilde som vitne G tok på natten da han var der, viser dette.

Videre foreligger det i saken bilder som Troms politidistrikt tok på åstedet i tiden 9. desember kl. 06.14-06.27. Politidistriktet tok dessuten bilder av åstedet med drone den 9. desember 2022 og som viser plasseringen av kjøretøyene sett ovenfra. På disse bildene var pallegaflenes vinkel litt på skrå nedover. Politidistriktet har også avbildet funnstedet for avdødes mobiltelefon og angitt at telefonen ble funnet på høyre side inne i hjullasterens førerhus.

Kripos' kriminalteknikere Æ og Ø avga åsteds- og undersøkelsesrapport datert 20. april 2023 med illustrasjonsmappe. Kripos gjorde sine observasjoner av åstedet fra ca. kl. 12.30. Bakken og gårdsveien var da dekket med til dels hardpakket snø, og enkelte steder mer løs snø, temperaturen var 5 minusgrader. Videre var åstedet beskrevet slik, om det de så:

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 12 av 26

"Politibilen var veltet over på venstre side, delvis inntil en hestevogn. Hestevognen stod plassert inntil en tilhenger, som igjen stod inntil en telefonstolpe. Tett opptil politibilen, stod hjullasteren, jf. fig. 8 og 9 i illustrasjonsmappen. På hestevognen var det skader på den høyre sideveggen og bulker på den høyre skjermen. I tillegg lå det div. deler som hadde falt av bilen, jf. fig. 12. Skadene og nedfallet er forenelig med å ha oppstått i forbindelse med sammenstøt mellom hestevognen og politibilen. Det var skrensespor i snøen fra politibilen, fra området hvor hjullasteren stod, og flere meter vestover (oppover i terrenget). Eksakt hvor skrensesporene startet var ikke mulig å si.

På bakken, ca. 4 meter fra døra til førerhuset på hjullasteren, lå det et tomt pistolmagasin (C-1). I det samme området, og videre opp mot garasjen overfor, lå det innenfor et område på ca. 10-15 meter, 18 patronhylser (C-2 t.o.m. C-19) fra patroner i kaliber 9 mm Parabellum.

I øvre del av det samme området, ca. 15 meter opp fra hvor hjullasteren og politibilen hadde stanset, lå det nedfall forenlig med å være fra politibilen. Deler av den bakre sideruten i politibilen lå ca. 10 meter fra der hvor hjullasteren og bilen hadde stanset.

.....

Avdøde satt i førersetet i førerhuset på hjullasteren, fremoverbøyd med overkroppen ned mot høyre side, kraftig blodtilsølt. Sikkerhetsselet var ikke festet. Hans venstre arm hang ned langs siden og hånda var blodtilsølt. På hodet hadde avdøde lue (B-11) og hodelykt (B-12).

Avdøde A ble tatt ut av hjullasteren ca. kl. 1730 for deretter å bli transportert til Universitetssykehus Nord-Norge HF, Tromsø, og obdusert mandag 12.12.2022. Da avdøde ble løftet ut av førerhuset falt det ut et prosjektil (B-1) fra klærne.

I setet lå det ei knivslire. Over seteryggen hang det ei blodtilsølt jakke (A-2). Til høyre for rattet lå det en mobiltelefon (A-1)."

Ifølge åstedrapporten observerte Kripas at pallegaffelen til hjullasteren var hevet på en slik måte at tuppen av gafflene da var ca. 1,5 m over bakken. Kripas foretok videre undersøkelser av kjøretøyene påfølgende dag 10. desember 2022.

Når det gjelder hjullasteren har Kripas nærmere opplyst at det i vinduet i førerdøren – i et område på ca. 40 x 50 cm. – var minst 16 skader forenlig med å være fra prosjektiler. Basert på avskalling av glass, hadde alle skadene utseende som at prosjektilene hadde gått utenfra og inn i førerhuset. I hjullasterens ramme til høyre for førerdøren, satt det to prosjektiler (dvs. materiale A-3 og A-4 som begge ble beskrevet som "ekspandert prosjektil sikret fra høyre side av døren utvendig"). Videre var det et prosjektilanslag i skjermen til monitoren (merket bl.a. "LOADTRONIC"), og på den venstre siden av førersetet et hull i stoffet forenlig med å være fra et prosjektilanslag. Det var også et prosjektilanslag i det venstre armlenet. På en gul metallbøyle foran det høyre vinduet var det også et prosjektilanslag. Under skaden, på "karmen" inntil det høyre vinduet, lå det et prosjektil (A-5). I vinduet på høyre side i førerhuset var det fem skader forenlig med å være fra prosjektiler. Alle disse skadene hadde utseende som at prosjektilene hadde gått

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 13 av 26

innenfra og ut av førerhuset som følge av gjennomskyting. Ifølge Kripos var nærmest alle flater inne i førerhuset blodtilsølte. Det var mest blod på høyre side i førerhuset.

Politibilen hadde bulker og karosseriskader på begge sider med størst skader på høyre side bak. I den sorte vinduslista til den høyre bakruta, var det en ca. 18,5 cm bred skade. Den bakre sideruta på høyre side manglet. Under åpningen for drivstoffpåfyllingen var metallet deformert. I dekket og i felgen på det høyre bakhjulet, var det skader som målte ca. 16-19 cm. Disse skadene korresponderte med de øvrige skadene i det samme området. Bakruten var knust. Den undersøkte politibilen var uniformert med refleks på alle sider. Videre fremgår det av åstedsrapporten:

"På politibilens høyre side er det påvist minst 6 skader som alle kan være påført med pallegaflene, jf. fig. 29-32 i illustrasjonsmappen. Utseendet, utformingen og målene på skadene kan passe med minst 3 støt/hugg med gaflene mot bilen, før den er vippet over på siden. Det er ikke påvist skader fra pallegaflene inne i politibilen.

På den fremre passasjerdøren var det skader etter pallegaffelen i overgangen mellom A-stolpen og døren, jf. fig. 28 og 32. Det var også samme type skader i siden på døren.

Skadene er korresponderende og passer med å være fra pallegaffelen. Dette kan passe med at når den venstre pallegaffelen her har kommet på innsiden av metallet, har det oppstått nødvendig mottak til å kunne "vippe" bilen over på siden."

I illustrasjonsmappen fra Kripos er det inntatt et dronebilde med markeringer på hvor nedfall, patronhylser og et magasin ble funnet. Det er også tatt inn bilder fra obduksjonen samt fra kjøretøyene og av klær med påvisning av kulehull. I åstedsrapporten er opplyst at den mistenkte tjenestepersonens uniform ikke var utstyrt med refleks.

Åstedsrapporten har slik konklusjon:

"Den rettsmedisinske undersøkelsen viser at A ble truffet av totalt 15 prosjektiler. Han ble truffet av alle de 15 skuddene mens han befant seg sittende i førerhuset. Alle skuddene er påført fra venstre mot høyre, og svakt nedenfra og oppover. Det kan ikke sies noe om rekkefølgen på de påførte skuddskadene.

Det er påvist skader fra minst 18 prosjektiltreff i hjullasteren, minst 16 i treff i ruta på hjullasterens venstre side og to treff i chassiset til høyre for ruta. Fem prosjektiler har gått igjennom førerhuset og ut igjennom vinduet på høyre side.

På åstedet er det påvist totalt 18 patronhylser spredt over et område på cirka 15 meter, fra hjørnet på garasjen og nedover til hjullasteren. Ca. fire meter fra hjullasteren lå det et tomt pistolmagasin. Prosjekttilskadene i hjullasteren og skadene på avdøde, taler sterkt for at skytteren har skutt og flyttet seg ved siden av hjullasteren mens den har beveget seg forover.

Sporene på åstedet, både i form av skrensespor i snøen som sannsynligvis er fra politibilen, og nedfall fra denne, taler sterkt for at det har vært et sammenstøt mellom hjullasteren og bilen, ca. tre-fire meter fra den hvitmaltede garasjen.

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 14 av 26

Hjullasteren har skjøvet bilen nedover og hatt et sammenstøt i hestevogna. Dette kan ha forårsaket at hestevognen og en tilhenger som stod plassert i samme området har blitt skjøvet videre inn mot en telefonstolpe. Skadene på hestevogna, både lakk/ripespor på høyre utvendige vegg og bulker på skjermen over de høyre hjulene, samt nedfall fra politibilen i det samme område, støtter dette.

Sporene på politibilens høyre side taler til en viss grad for at løfteren har blitt benyttet til å støte eller hugge, sannsynligvis tre ganger, i bilen. Ved ett av huggene har den venstre pallegaffelen gått igjennom chassiset og ut mot bakre høyre hjul. Skadene i karosseriet, samt på høyre bakdekk og felg, viser dette, jf. fig. 28, 30 og 31. Da pallegaffelen har tatt tak, har bilen blitt vippt over på siden. Trolig har kombinasjonen av løft og press fremover gitt tilstrekkelig kraft til å velte bilen over på den venstre siden. Det er ikke mulig å si noe om hjullasteren har vært i bevegelse eller ikke da skadene ble påført politibilen. Hjullasteren har deretter skjøvet bilen noen meter nedover og videre inn i hestevognen.

Det er ikke påvist spor som tyder på at pallegaflene har gått inn i kupéen i politibilen."

Hva angår gjenstandenes posisjoner, kan det tilføyes at H har forklart at politibilen har skjøvet hestehengeren bakover og at hestehengeren deretter har skjøvet den andre hengeren. H tror begge hengerne ble skjøvet ca. to meter basert på det han har sett på stedet.

IV.4.3 *Kjøretøytekniske undersøkelser av hjullaster og politibil*

Hjullasteren er en anleggsmaskin av typen L120D fra Bilia Maskin AS med leveringsår 2000. Den har en totalvekt på 20500 kg. Hjullasteren var påmontert løfteapparat, med pallegaffel. Etter at avdøde ble løftet ut av førerhuset 9. desember 2022 ble hjullasteren satt på lastebil for transport til Bardufoss for videre undersøkelser. Ifølge Kripos' åstedrapport mente vedkommende som kjørte hjullasteren ned bakken og opp på lastebilen, at bremsene fungerte som normalt for denne type maskiner. Politibilen er en femdørs uniformert Volvo V90 Cross Country med registreringsnummer XXXXXXXX med påmontert piggdekk.

I mandatet til Statens vegvesen ble det for hjullasteren blant annet bedt om undersøkelser av lys, bremses, gasspedal, og måling av naturlig akselerasjon/bremsing. Videre ble det spesielt bedt om at pallegaffel og frontlaster ble undersøkt med tanke på bruk av spaker i førerhuset og om hastighet på frontlasteren og om muligheten for at den vil sige ned. Det ble videre rettet spørsmål om hvordan det var mulig å stoppe hjullasteren på ulike måter. Når det gjelder politibilen ble det bedt om utlesning av feilkoder og analyse av volvoen, blant annet opp mot hastighet på kjøretøy da airbag utløst.

Statens vegvesen avga rapport av 8. mars 2023 med vedlagt fotomappe og et eget notat om elektronisk avlesning av kollisjonsdata (ACM).

Når det gjelder hjullasteren fremgår det som kjøretøyopplysning i rapporten at denne har maksimalfart 35,5 km/t. Om gasspedalen er det uttalt at alle komponenter beveget seg lett og hadde ingen treghet (rapporten side 11). Hjullasteren har en firetrinns automatgirkasse med mulighet for å gire manuelt. Statens vegvesen har fått forevist politiets bilde som ble tatt inne i førerhuset kort tid etter hendelsen, og uttalte: "Der kom

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 15 av 26

det tydelig frem at hjullasterens girvelger sto i stilling 4, som betyr at den står i automat, og kan oppnå topphastighet 35,5 km/t." Om hvilken posisjon giret stod i, kan det også vises til hva føreren som fraktet bort hjullasteren fra åstedet har uttalt til Spesialenheten. På spørsmål om hvilket gir hjullasteren stod i da han kom, sa fører K at han mener den stod i automatgir og at det var naturlig å bruke det giret.

Statens vegvesen fant ikke tekniske feil av betydning. Det var ikke påvist uregelmessigheter verken på gasspedal eller løfteren. Som sikt ut av vinduer, er det angitt "god sikt". Det ble avdekket at noen lys ikke fungerte, dette var høyre parklys foran, nærlys på venstre side foran, foruten bremselys og retningsignal. Øvrige lys var funksjonelle på hjullasteren. Det var ikke feil ved bremsen. Pallegaflene på hjullasteren er i seg selv ca. 1,6 meter lange, men var påmontert to "gaffelforlengere" som gjorde at pallegaflene hadde en total lengde på ca. 2,5 meter. Kripos målte at pallegaffelen hadde en bredde foran på ca. 11,5 cm, med økende bredde innover. Videre har Statens vegvesen beregnet tiden det tar å løfte pallegaflene fra nedre til øvre stilling, som ble målt til ca. 5 sekunder. Statens vegvesen konstaterte at gaflene hadde et sig nedover etter at det var gått noen timer.

Spesialenheten har spesielt rettet et spørsmål til Statens vegvesen om hjullasteren kunne ha blitt stanset ved å skyte hull i dekk, hydraulikkslanger, radiator og eventuelle andre måter å stoppe hjullasteren på. Oppsummert mente Statens vegvesen at det er få muligheter i praksis å kunne stanse hjullasteren på kort tid. Om eventuelle treff mot dekk er det kommentert at hjullasteren fortsatt kan klare å kjøre/bevege seg selv om man eventuelt skulle oppnå å punktere og tømme et eller flere dekk. Et eventuelt treff på radiator vil ikke hindre maskinen å fortsette. Når det gjelder hydraulikkslanger, er det uttalt at det skal mye til for at et eventuelt skudd med ekspanderende ammunisjon vil gjøre skade, og dette vil i så fall kun hindre bruken av lasteapparatet. Når det gjelder eventuelt skudd mot motor, uttalte Statens vegvesen at man først må treffe gjennom sidedekslet som består av 2,5 mm stål som da vil ta en stor andel av slagkraften. Det er også usikkert om ekspanderende kule som går videre inn, vil kunne gå gjennom motorsiden. Hvis man i stedet kan oppnå å påvirke hovedstrømbryteren plassert helt bak på hjullasteren, vil dette kutte all strøm på maskinen. Hovedstrømbryteren på denne hjullasteren var plassert delvis skjult, og det måtte da vel og merke forutsettes at man har inngående kjennskap til hvor bryteren er plassert.

Politibilen er av Statens vegvesen beskrevet som å ha karosseriskader på begge sider. På bilens høyre side og tak er det i rapporten på side 23 opplyst at det var skader etter å ha blitt påkjørt med hjullasterens pallegaffer, og at det på venstre side var skader etter at bilen hadde truffet en tilhenger veltet over på siden. Tydelige skader på felgen til høyre bakhjul viste at denne har blitt trykket ned av hjullasterens venstre pallegaffel. Etter måling på begge bakhjulene viste det seg at hjulspindelen på høyre side var bøyd, og 4 grader skjev i forhold til den på venstre side. Det var ikke mulig å si noe om feilkoder fra bilens elektroniske data som kan ha oppstått i forbindelse med ulykken.

Fra politibilens ACM (Airbag Crash Module) har Statens vegvesen registrert tre lagrede hendelser hvorav to har utløst kollisjonsputer. Sammenholdt med dronebilder som Statens vegvesen har fått oversendt, er det ut fra bredden mellom sporene vurdert at politibilen har blitt skjøvet sideveis, og at avstanden mellom sporene tilsvarer akselavstanden. I et eget avlesningsnotat datert 17. januar 2023 har Statens vegvesen beskrevet hendelse 1 som treffpunkter mot politibil, mens hendelse 2 er når politibilen velter. Statens vegvesens notat beskriver at det gikk mer enn fem sekunder mellom ACM-modulen registrerte kollisjon mot en side før det var kollisjon mot den andre siden

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 16 av 26

av kjøretøyet. Videre viser dette vedlegget at sensorer målte en kraft tilvarende kollisjon i 17 km/t og i 33 km/t. Ut fra hendelsesforløpet tyder dette på at pallegaffel traff Volvoen første gang med hastighet som tilsvarte 17 km/t og at Volvoen traff bakken i vellet med kraft/hastighet som tilsvarte 33 km/t. Det må bemerkes at dette er beregnede verdier fra sensorer og anses kun som indikasjoner.

Statens vegvesen avga en samlet konklusjon i sin rapport, hvorav hitsettes:

"Hjullasteren hadde ingen tekniske feil av betydning for ulykken. ....

Hydraulikken til lasteapparatet fungerte som den skulle, men det var en liten indre lekkasje som gjorde at tilten til lastbæreren seig ned 16,2° i løpet av 3,5 timer. Dette ville dog ikke hatt noen innvirkning på hendelsesforløpet. Se rapportens pkt. 5.2.13.

.....

Feilkodene fra politibilen er lastet ned og man kan kun finne to feilkoder som kan relateres til sammenstøtet. Det er dessverre ikke logging på tidspunkt på disse.

.....

Politibilens ACM (Airbag Crash Module) er lastet ned og data derfra er analysert og presentert i vedlagte avlesningsnotat og i rapportens pkt. 5.3.5."

IV.4.4 *Våpentekniske undersøkelser*

Det benyttede skytevåpen er en halvautomatisk pistol av merke Heckler & Koch, modell P30L, kaliber 9 mm Parabellum. Tjenestepistolen var påmontert politiets våpenlykt Streamlight TLR-1 HL. Det er uttalt fra Kripos i åstedrapporten at undersøkelsen av våpnene viser at det kun er skutt med det ene våpenet. Et standard tjenestepistolmagasin kan lades med inntil 15 patroner. Den tekniske undersøkelsen av våpenet viser at tjenestevåpenet er funksjonsdyktig og at sikringsfunksjoner fungerer som normalt.

Pistolen har et såkalt CDA-avtrekk (Combat Defence Action), som er en form for enkeltspennavtrekk (single action) med lang vandring på avtrekkeren. Etter et avtrekk hvor patronen ikke avfyres (klikk), kan pistolen også avfyres ved rent selvspenneravtrekk (double action). Avtrekkskraften, dvs. kraften som skal til for å utføre avtrekk, ble målt til mellom 2,6 og 2,7 kg ved enkeltspennavtrekk, og mellom 5,1 og 5,2 kg ved selvspenneravtrekk. Avtrekkskraften er innenfor det normale for denne modellen. Pistolen ble prøveskutt med 30 patroner, hvor 3 av de innsendte patronene og de innsendte magasinene ble benyttet, uten at det oppstod noen funksjoneringsfeil.

IV.5 *Nærmere om hvordan tjenestepersonene har forklart seg om skytehendelsen*

C og B er de eneste som var til stede og som i ettertid kan berette om selve hendelsen. De har i avhør med Spesialenheten samme kveld og i rekonstruksjonen senere forklart seg detaljert om hendelsesforløpet, samt til politiet i avhør dagen etter hendelsen. Hver av dem har i sine forklaringer gjentatt sine beskrivelser uten påviselige forandringer. Det er ingen vesensforskjell mellom det C forklarer og det som B forklarer, på tema som begge har en opplevelse av. C og B har tegnet skisser under sine avhør som viser kjøretøyenes plassering mv.

C og B har forklart at de fikk øye på huset som ble antatt å være As bolig, og kunne se mye lys i huset. De svingte av vegen, kjørte rolig opp bakken og passerte en

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 17 av 26

garasje på høyre side. Der var det bedre oversikt over gårdsplassen, og de så da en større garasje lenger opp og As bopel opp til venstre.

Da de passerte den første garasjen, så de en hjullaster med gafler foran dem som stod nedenfor den større garasjen. Hjullasteren stod på tvers slik at den med sin venstre side var vendt ca. 90 grader mot deres bil. Det var lys på hjullasteren og de så at den beveget seg. C spurte B om det kunne være han (A). B fikk en uggen følelse fordi det var unaturlig å holde på med et slikt kjøretøy midt på natten. Ifølge B rygget hjullasteren, som var leddet, litt bakover mens den samtidig svingte slik at fronten på hjullasteren vendte mot politibilen. C mener at gaflene da var helt øverst på hjullasteren. B mener at han ropte til C at "han" skulle "ta dem". De var ikke sikre på om de var blitt sett, og C tenkte å skjule politibilen og eventuelt sne. Hun ønsket å rygge slik at politibilen ble skjult bak en garasje til høyre. B og C har forklart at hjullasteren da satte fart nedover bakken. Ifølge C ble gaflene senket på vei nedover. B spente av sin sikkerhetssele mens C kjørte bilen bakover.

Politibilen ble stående med høyre side vendt mot fronten til hjullasteren og dens gafler. I avhøret under rekonstruksjonen sa B at han på dette tidspunkt hadde tenkt at han må løsrne skudd for å stoppe maskinen. Begge sier at pallegaflene var i brysthøyde/vindushøyde da hjullasteren nærmet seg politibilen. C sa i rekonstruksjonen at hun så hjullasteren komme hurtig mot henne og tenkte at gaflene ville komme gjennom vinduet. B sa at hjullasteren kjørte så fort som mulig rett mot politibilen. B, som satt i den ekstra utsatte passasjerplassen, tenkte der og da at dersom han ikke klarte å gå ut av bilen, så ville han bli drept. Det hele skjedde ekstremt fort. Han bestemte seg for at han måtte stoppe "han". C la merke til at B åpnet passasjerdøren, og oppfattet at B var på vei ut av bilen i fart. Under rekonstruksjonen beskrev C en avstand mellom kjøretøyene i akkurat denne situasjonen, som ble målt til 23,1 meter. C tenkte at hvis hun fortsatte å rygge, så ville hun kjøre over B med døren og at hennes beste alternativ var å kjøre bilen fram. Gaflene var da i hennes høyde og B var ute av bilen. Hun ble stående med fronten av bilen omtrent tverrstilt i forhold til opprinnelig kjøreretning. Før hun fikk flyttet bilen, kom gaflene i siden på bilen. C tror at gaflene traff ved A- og B-stolpen på passasjersiden.

C ble overrasket over hvor fort alt skjedde og hvor fort hjullasteren nådde frem til dem. Konkret har C forklart om denne del av hendelsesforløpet:

"Hun oppfattet at han [B] sklei på utsiden av bilen og hun stoppet for å ikke ta B med døren. B trakk seg bakover langs bilen. Hun opplevde at det nå var kritisk for hennes å kjøre seg unna. C sier at hun ikke fikk bilen i gir. Det kunne være at bilen ble satt i gir og at den ikke reagerte raskt nok, i alle fall så opplevde hun at hun ikke kom seg unna. Politibilen stod nå på tvers og hun så hjullasteren igjennom passasjerdøren. Hun så hjullasteren kjørte nedover og akselererte samtidig som den senket gaflene nedover. C sier at hun tenkte at hun "må komme seg unna – hvis de [gaflene] kjem inn rutene så er eg død".

C oppfattet at hjullasteren kom nærmere og nærmere. Hun så at B reiste seg og forlot hennes synsfelt bak på bilen. Hun tenkte at fordi B var bak bilen, måtte hun kjøre fremover, slik at B kan få et handlingsrom. Før bilen begynte å kjøre, forstod hun at det var for seint. Hjullasteren kom for hurtig mot henne. Hun så gaflene komme mot seg, hun tenkte at de ville komme igjennom vinduet, treffe og spidde henne. Hun tenkte "nå dør jeg", men så kom ikke gaflene inn vinduet. Hun tenkte da at gaflene

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 18 av 26

hadde truffet i metallet omtrent ved forhjulet og en plass bak. Hun visste ikke hvor lenge bilen kunne beskytte henne. C kjente at bilen ble dyttet sidelengs og deretter at bilen kantret. Hun har en antakelse i avhøret hos politiet at dette kan ha vart ca. 10 sekunder. Hun hørte det hun tror er 4 skudd og sa i avhøret at det var da bilen sluttet å bevege seg. Hun var også redd for at å gaflene kunne bli brukt til å presse bilen ned og å klemme henne til døde.

B forklarte om dette hendelsesforløpet i sin første forklaring:

"Da B hadde fått av sikkerhetsbeltet forsøkte C å rygge bilen for å komme litt ut av gaflene sin posisjon. Alt gikk så fort at før C klarte dette, så hadde B kommet seg ut av bilen på dens høyre side. Han begynte å bevege seg bakover på bilens side. Da det var glatt så falt han, men han klarte å kave seg opp. B trakk sin pistol og samtidig som han snudde seg rundt så han at hjullasteren traff politibilen som han visste at C satt i. Da avfyrte B skudd mot personen i førerhuset til hjullasteren, der B så at det satt en person.

B avfyrte så mange skudd til han visste at skuddene hadde effekt i målet. Dette gikk veldig hurtig. B stod til siden av hjullasterens venstre side. B så skrått opp mot førerhuset. B avfyrte som sagt flere skudd og B oppfattet at fornærmede kavet med kroppen. B hørte motorlyd og gassing. B avfyrte flere skudd helt til fornærmede sluttet å bevege nevene fremme, med det som B oppfattet som å kjøre en maskin."

B mente at på dette tidspunktet hadde han i alle fall skutt 15 skudd, fordi dette var antallet skudd det gikk i et magasin. Han hadde også gjort et magasinbytte, og tror at han avfyrte et sted mellom to og fire skudd etter magasinbyttet. B holdt pistolen med begge hender. Alt gikk fort og det var uten tvil en veldig stressende situasjon. Han påpeker at han hadde veldig kort tid på seg. B mente han stod i en posisjon omtrent vinkelrett på førerhuset der hjullasteren ble stående. Da B falt utenfor bilen, var det kort avstand mellom gaflene og politibilen. Under rekonstruksjonsavhøret ble avstanden målt til ca. 2,70 meter for denne situasjonen (jf. foto nr. 11). Det var ifølge B ikke tid til noe varselsskudd.

Han hørte motorduren konstant før han skjøt, og fulgte etter hjullasterens bevegelser. B mente at det fremdeles var bevegelse i førerhytta mens han skjøt. B oppfattet armbevegelser som betjening og styring av maskinen. B sa i sitt første avhør:

"Etter at en del skudd var avfyrt så B fremdeles at det skjedde ting i førerhuset. Det var vanskelig å se eksakt hva det var. B oppfattet det som om fornærmede var på vei til å flytte sine gafler på hjullasteren. B oppfattet ikke at fornærmede stanset sin handling etter de første skuddene. Da avfyrte B flere skudd. Alt skjedde veldig fort og han avfyrte så mange skudd som var nødvendig for å stanse fornærmede med å drepe dem.

B sier det var mulig at han selv hadde kommet akkurat på bakenden på høyresiden av politibilen da han mente at hjullasteren traff politibilen samtidig som skuddene falt.

B blir spurt om hastigheten på sine skudd. B sier at det ikke var sammenhengende, men hurtig. Det var et og et skudd. Da bevegelsen inne i hytta ikke stanset var han livredd for at fornærmede ville fortsette å kjøre over bilen

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 19 av 26

C satt i eller at hjullasteren kjørte over han selv. B blir spurt hvor han siktet. B sier at han siktet mot førerhytta der fornærmede satt. Han siktet for å treffe han."

Han begynte å avfyre skudd for å stoppe handlingen som de ble utsatt for og å hindre at C ble drept. Mistenkte skjøt til handlingen stoppet. Da siste skuddet gikk, oppfattet han at A falt over til siden.

B ble i løpet av avhøret under rekonstruksjonen foreholdt kriminaltekniske funn på stedet, og mente at stedet for funn av nedfall kan sammenfalle med det som var første treffpunkt mellom hjullaster og politibil. I avhøret under rekonstruksjonen ble B spurt om det var ett eller flere støt fra hjullasteren mot politibilen:

"Han sier at han ikke kan utelukke at det kan ha vært flere støt. Det han oppfattet var full fart rett i politibilen med gaflene i den stillingen som han har vist, og at det var et treff som gjorde at politibilen bevegde seg nedover i en og samme bevegelse.

...

Han kan ikke si med hundre prosent sikkerhet, men han tror det var omtrent i denne situasjonen at han begynte å skyte mot førerhuset. Han skjøt samtidig som hjullasteren og politibilen flyttet seg nedover. Han flyttet seg etter og fortsatte å skyte."

Denne forklaringen er knyttet til rekonstruksjonen, og da ble hans avstand til hjullasteren målt til ca. 4,20 meter. B har sagt at de var fanget i området uten å ha retrettmulighet. Det var ikke bare å svinge til høyre eller venstre eller rygge bakover.

B har i sine forklaringer sagt at han anså det som uhensiktsmessig å benytte pepperspray, batong og elektrosjokkvåpen. Hans pistol, øverst i maktpyramiden, var det virkemiddelet som han mener var forholdsmessig, nødvendig og forsvarlig å benytte for å få stanset hjullasteren for ikke selv å bli drept. Føreren kunne fort ha gasset på og kjørt over politibilen, eventuelt flyttet gaflene ned mot bilen, eller rygget tilbake og kjørt over eller satt gaflene direkte inn i bilen. B har vist til at en slik hjullaster har en enorm vekt. B var redd for eget liv dersom hjullasteren skulle kjøre etter ham.

Intensjonen hans var å stoppe den farlige situasjonen, ikke drepe noen. Om hvorvidt han skjønte at A ville dø av skuddene, sa B at "når man sikter på en overkropp, så er det en tanke man ikke kan utelukke". Formålet hans var ikke at A skulle dø, formålet var å stoppe handlingen. B mener at å skyte i dekkene eller mot motoren ikke hadde stoppet handlingen. B forklarte under avhøret ved rekonstruksjonen:

"Han blir spurt om hvor han siktet. Han sier at han siktet på overkroppen som han så i førerhuset. Han blir spurt om han så hvor han traff. Han svarer at han ikke så nøyaktig hvor han traff, men han tror han traff omtrent der han hadde siktet, midt på overkroppen. Mistenkte blir spurt om hva han ønsket å oppnå med disse skuddene, og han sier at han ønsket at handlingen skulle stoppe. Han blir videre spurt om hvilke intervaller han skjøt med. Han sier at kroppen hans gikk inn i treningsmodus. Han har trent på både rolig skyting og hurtig skyting. Han vil beskrive at skuddene ikke var helt sammenhengende, men allikevel hurtige skudd."

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 20 av 26

B så etterpå at politibilen var tippet og at førersiden lå ned mot bakken. Fronten på politibilen var da i samme retning som da B gikk ut av bilen før skuddene falt. Inne i bilen trakk C til seg sambandet via kabelen, og meldte over samband "skudd avfyrt" og sa hun var påkjørt med hjullaster. Hun fikk kontakt med B som bekreftet at det gikk bra med han som sa "han er død". B fikk åpnet passasjer døren fra utsiden og C klatret ut. B skjønnte at C var i live. B trykket den røde nødknappen på sambandet som utløste prioritet. B tok en rask sjekk av C da hun var ute av bilen. C var sjokkert og hadde skjelvinger og tårer, men uskadd. B og C ville deretter sjekke om det var noe livreddende de kunne gjøre på han som var skutt. B åpnet opp samme dør som han hadde truffet og så blod inne i førerhuset og at personen hang kanskje halvveis fremover og litt mot høyre dør. B så ingen tegn til pust og ingen tegn til liv, og meldte dette på sambandet.

B la til i sin forklaring at bilen deres, som var en uniformert bil med nærlys på uten benyttet blålys, kunne være vanskelig å se at var en politibil. Men da C senere vendte bilen slik at den stod sideveis, måtte imidlertid uniformeringen bli synlig ifølge B. Angående det som var lysforholdene, viste B til at han selv så ganske tidlig at hjullasteren var gul på en viss avstand og han så også gaflene.

B har ikke erkjent straffskyld for at han den 9. desember 2022 på Tennevoll, i sin tjeneste å ha begått en straffbar handling ved å benytte sitt tjenestevåpen og avfyre flere skudd mot fornærmede med den følge at han døde.

V Spesialenhetens vurdering

V.1 Innledning

Spesialenheten for politisaker skal etterforske og påtaleavgjøre saker der det er spørsmål om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått straffbare handlinger i tjenesten, jf. påtaleinstruksen § 34-1. Dersom noen blir alvorlig skadet eller dør som følge av politiets tjenesteutøvelse, skal etterforskning iverksettes selv om det ikke er grunnlag for mistanke om en straffbar handling, jf. påtaleinstruksen § 34-6 annet ledd.

Spesialenheten legger til grunn at den innkomne meldingen til politiet med anmodning om bistand var å anse som et generelt anlagt helseoppdrag som politiet har mange av og som er blant oppgavene som følger av politiloven § 2 og politiinstruksen § 8-1. Politiet hadde mottatt bistandsanmodningen muntlig og deretter skriftlig. Politiet har blant sine oppgaver, på anmodning å yte andre myndigheter og organisasjoner vern og bistand, jf. politiloven § 2 nr. 5 samt bestemmelser i politiinstruksen § 13-1, § 13-4 og § 13-5. Det vises også til at det er en oppgave for politiet å beskytte person, eiendom og fellesgoder og å opprettholde den offentlige orden og sikkerhet, jf. politiloven § 2 nr. 1. Politidirektoratet og Helsedirektoratet har i rundskriv 07/2012 gitt noen nærmere retningslinjer for hvordan politiet bistår helsevesenet.

Det var ved dette helseoppdraget ikke gitt noen egen bevæpningsordre. Politipatruljen var underlagt generell bevæpning. Det er ikke tvilsomt at det ville være riktig å beslutte det som bevæpnet oppdrag når og hvis situasjonen endret seg i hendelsesforløpet, slik det nettopp skjedde i dette tilfellet. Det vises her til våpeninstruksen § 3-2 første ledd bokstav a), hvor det fremgår at bevæpning med skytevåpen kan skje når omstendighetene gir grunn til å tro at tjenestepersonene i tjenesteoppdraget kan komme til å stå overfor en situasjon som er særlig farlig for dem eller andre. En tjenesteperson kan selv beslutte bevæpning når en slik situasjon krever umiddelbar innsats og det ikke

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 21 av 26

er tid til å innhente bevæpningsordre fra operasjonsleder, jf. våpeninstruksen § 3-3 første ledd bokstav c). Det vises til at det for politibetjent B og politibetjent C oppstod en dramatisk endring i løpet av få sekunder og som ble særlig farlig for dem, uten annen mulighet enn umiddelbar bevæpningsbeslutning.

Som en generell premiss for Spesialenhetens vurdering bemerkes at det ikke er grunnlag for å hevde at polititjenestepersonene skulle nærmet seg oppdraget på en annen taktisk måte. Det var intet i deres bakgrunnsopplysninger om oppdraget som skulle tilsi at de ikke kunne kjøre inn mot As bolig slik de gjorde.

V.2 Bruken av skytevåpen – om vurdering av straffeansvar etter straffeloven § 275

Den strafferettslige bedømmelsen av forholdet må, på samme måte som i andre straffesaker, bygge på de strafferettslige bevisvurderingsprinsippene. Et sentralt prinsipp er at enhver rimelig og fornuftig tvil skal komme mistenkte til gode. Dette innebærer at det alternativ som er mest gunstig for mistenkte må legges til grunn ved tvil om faktum. Videre må spørsmålet om straffansvar vurderes ut fra en samlet vurdering av hvordan situasjonen der og da fortonet seg for de aktuelle tjenestepersonene, jf. straffeloven § 25. Disse prinsippene gjelder generelt i strafferetten og ikke bare for politiet.

Spesialenheten skal vurdere om politibetjent Bs bruk av skytevåpen representerer et straffbart forhold. Spesialenheten har vurdert saken i første rekke etter straffeloven § 275 (forsettlig drap).

Spesialenheten finner det bevist at politibetjent B med sin pistol avfyrte til sammen 18 eller 19 skudd mot A. Det ble påvist til sammen 24 inn- og utskuddsåpninger som rettsmedisineren har uttalt er forårsaket av sannsynligvis 15 skudd. Et vesentlig antall skudd har med andre ord truffet A. Kun to av skuddene har medført en rask død, hvorav det som traff hjertet og hovedpulsåren antakelig ville ha raskest bevissthetstap og dødsfølge. Disse to skuddene vil gi tap av bevissthet før det har gått et minutt etter skuddets treff, ifølge tilleggsuttalelsen til obduksjonsrapporten. Man vet ikke hvor langt ut i skuddrekken disse to skuddene var. Det er utvilsomt at det foreligger årsakssammenheng mellom Bs avfiring av skudd og dødsfølgen.

Når det gjelder det subjektive kravet til straff, skal den strafferettslige vurderingen som nevnt ta utgangspunkt i hvordan mistenkte B selv har oppfattet situasjonen.

Forsettsbegrepet ved voldshandlinger er blitt presisert gjennom nyere rettspraksis, jf. HR-2021-1207 (sak om knivdrap, ikke grov kroppsskade med kniv) og HR-2022-1323 (sak om forsøk på drap, med kniv). I sistnevnte dom skriver Høyesterett i avsnitt 27:

"Oppsummeringsvis ser jeg det altså slik at selv om gjerningspersonen ikke har hatt en aktiv tanke om handlingen eller følgene av den, er forsettskravet i straffeloven § 22 første ledd bokstav b likevel oppfylt dersom vedkommende hadde kunnskap som dekker gjerningsbeskrivelsen i det aktuelle straffebudet – altså selv om kunnskapen bare var passiv på handlingstidspunktet. Dersom gjerningspersonen ikke tilstår å ha hatt forsett eller ikke husker hva han eller hun tenkte på handlingstiden, må bevisvurderingen særlig bygge på de ytre omstendigheter og alminnelige erfaringssetninger. De vanlige strafferettslige beviskravene gjelder for vurderingen av om den nødvendige kunnskapen forelå hos denne gjerningspersonen."

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 22 av 26

Politibetjent B siktet mot As overkropp da han avfyrte skuddene. B har sagt at han ikke hadde intensjon (hensikt) å drepe, men at han siktet mot overkroppen for å oppnå effekt i å få stanset hjullasteren. Spesialenheten er ikke i tvil om at han da holdt det for sikkert eller mest sannsynlig at A kom til å dø som følge av skuddene når han rettet skuddene slik, som sannsynlighetsforsett. Dette er iallfall klart når man ser dette i lys av nevnte uttalelse fra Høyesterett i HR-2022-1323.

Det anses etter dette på det rene at både gjerningsbeskrivelsen i straffeloven § 275 og kravet om forsett etter denne bestemmelsen er oppfylt. Det er da ikke nødvendig å ta særskilt stilling til subsumsjonen etter straffeloven § 273 (grov kroppsskade med dødsfølge), utover å konstatere at vilkårene for denne bestemmelsen vil være til stede dersom ikke forsettet skulle være oppfylt for drapsbestemmelsen.

Politibetjent Bs bruk av skytevåpen under hendelsen rammes etter dette av straffeloven § 275, idet både objektive og subjektive vilkår er oppfylt.

V.3 *Vurdering av om nødverge gjør handlingen straffri*

Det avgjørende spørsmålet blir om Bs handlinger likevel er lovlig på grunn av en straffrihetsgrunn. I dette tilfelle er det da spørsmål om det forelå nødverge.

En handling som i utgangspunktet rammes av en av straffelovens bestemmelser, kan være lovlig dersom det foreligger en nødvergesituasjon og de øvrige vilkårene for nødverge er oppfylt, jf. straffeloven § 18. Denne bestemmelsen oppstiller tre vilkår for at en nødvergehandling skal være lovlig.

For det første må den som utøver nødvergehandlingen etter § 18 være utsatt for et rettstridig *angrep*. Dette skal bedømmes objektivt og er dermed ikke utelukket dersom angriperen for eksempel er utilregnelig, jf. Matningsdal Kommentartutgave til straffeloven "De straffbare handlingene" (2017) side 151. Nødvergesituasjonen opphører når og hvis angrepet avsluttes. For det annet må handlingen ikke gå lenger enn *nødvendig*. Dette betyr at man må stille spørsmål ved om angrepet kan avverges med mindre kraftige midler eller på annen måte. Endelig må nødvergehandlingen ikke åpenbart gå utover hva som er *forsvarlig*. Dette vilkåret viser at den som forsvarer seg har et visst spillerom, jf. Matningsdals kommentartutgave side 156 og Ot.prp. nr. 90 (2003-2004) side 209. Den som angripes kan ikke tvinges til å flykte "dersom dette fremstår som en risikofull affære" (Matningsdal side 158). Forsvarlighetskravet gir anvisning på en helhetsvurdering der sentrale momenter er hvor farlig angrepet er, hva slags interesse som angrepet krenker og angriperens skyld.

I og med at den aktuelle hendelsen skjedde under polititjeneste, har det en betydning for vurderingen å se på vilkårene i våpeninstruksen § 4-3 om rettet skudd fra tjenestevåpen, jf. også den generelle bestemmelsen i politiloven § 6 og politiinstruksen § 3-2. I våpeninstruksen § 4-3 første ledd bokstav a, heter det:

"Skytevåpen bare kan brukes når det er absolutt nødvendig og hvor lempeligere midler forgjeves har vært forsøkt eller åpenbart ikke vil føre frem, i situasjoner hvor

- a. tjenestepersonen selv eller andre trues med eller utsettes for en grov voldshandling eller annen integritetskrenkelse, og bruk av våpen fremstår som nødvendig for å hindre tap av menneskeliv eller alvorlig personskade."

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 23 av 26

A kjørte hjullasteren i en slik hastighet at det ganske umiddelbart oppstod livstruende fare for tjenestepersonene. C som kjørte politibilen rakk ikke å kjøre unna slik den var plassert.

Hjullasteren veier 20,5 tonn og hadde lange pallegafler med lengde 2,5 meter. B klarte å komme seg ut av politibilen da hjullasteren kjørte mot dem. Han beskrev under rekonstruksjonen at hjullaster og politibil hadde en avstand som ble målt opp til ca. 23 meter da han kom seg ut. Forutsett at hjullasterens hastighet var konstant fra denne posisjonen, ville B bare hatt ca. 5 sekunder på å komme seg unna. Denne beregningen er ikke eksakt, men poengterer at tjenestepersonene hadde betydelig tidsnød med sine handlingsalternativer. B har selv forklart at om han ikke hadde truffet riktig på utløserknappen til beltet, eller dørhåndtaket ville han ikke rukket å komme seg ut.

De påmonterte pallegaflene ble senket på turen nedover. C, som kjørte politibilen, rakk som nevnt ikke å kjøre unna og satt i politibilen da den ble rammet av gaflene, skjøvet nedover og til slutt veltet over på siden. At det for henne var en potensielt dødelig trussel er utvilsomt, og det var også slik hun oppfattet det selv.

Da B kom seg ut av politibilen beveget han seg bakover, han falt, og kom seg opp like bak bilen. Da han snudde seg mot hjullasteren var den enten i ferd med sette gaflene inn i politibilen eller hadde akkurat gjort det. Han hadde rukket å trekke sitt tjenestevåpen etter fallet og avfyrte umiddelbart skudd mot føreren/førerhuset, jf. nærmere om dette under.

Politibetjent Bs bruk av skytevåpen var således direkte utløst av at A kjørte hjullasteren med gaflene inn mot politibilen.

B fortsatte skuddløsningen mot føreren mens hjullasteren skjøv politibilen nedover. B skjøt tomt magasin, ladet om, og fortsatte å skyte med nytt magasin. Mens han skjøt beveget han seg på siden av hjullasteren. Han så at fører behandlet hendler i førerhuset, og han skjøt til han så at føreren segnet om og bevegelsene stoppet.

Ved vurderingen av nødvendigheten av forsvarshandlingen, skal det legges vekt på at B måtte vurdere den konkrete angrepssituasjonen, sammenholdt med aktuelle og realistiske handlingsalternativer. Han hadde kun sekunder til disposisjon for sin vurdering.

Verken B eller C rakk på noe vis å advare eller varsle om bruk av maktmidler. Etter Spesialenhetens syn var for eksempel anrop ikke mulig på grunn av tidspresset og støynivået. Heller ikke alternative maktmidler var adekvate i situasjonen. Det var verken tid eller taktisk forsvarlig å avfyrte varselskudd som eventuelt kun ville medført at det ville gå lenger tid for å stanse det pågående angrepet.

For å stoppe det pågående angrepet med hjullasteren ville heller ikke skudd mot dekk eller tekniske innretninger på hjullasteren ha nyttet. Å stoppe et kjøretøy med pistol er normalt ikke hensiktsmessig, og helt uaktuelt som en sikker fremgangsmåte dersom kjøretøyet må stanses umiddelbart. Ikke minst gjelder dette for en slik hjullaster som ble benyttet, og det vises til den vurdering Statens vegvesen har foretatt.

I den situasjonen B befant seg i var derfor skudd mot fører det eneste realistiske alternativ for å stanse handlingen.

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 24 av 26

C var i akutt livsfare mens B skjøt, og faren mot B kunne raskt ha materialisert seg på samme måte. Spesialenheten kan ikke annet enn å konkludere med at i denne situasjonen var det nødvendig å avfyre rettet skudd mot føreren. B observerte at A beveget hendlene i førerhuset helt til de siste skuddene, og angrepet opphørte. Det var derfor ikke uforsvarlig å benytte det antall skudd han gjorde. Disse var nødvendig for å stanse angrepet. Det er ikke tvilsomt at Bs skuddløsning stanset angrepet og at han derved reddet C fra skade eller død.

Hvorfor A handlet som han gjorde vites ikke. At han hadde en svært høy grad av amfetaminpåvirkning i blodet kan være en mulig forklaring. Vi vet ikke hva A tenkte under forløpet, om han skulle drepe/skade eller eventuelt bare vippe politibilen. Uansett hvilket forsett A hadde, var situasjonen for både C og B så alvorlig at det nødvendiggjorde en nødvergehandling som kunne få dødelig utgang.

Det forelå etter dette utvilsomt et ulovlig angrep mot politiet ved de handlinger som A utførte med hjullasteren. Det er avfyrt et stort antall skudd i saken, og dette skiller den fra de fleste andre saker hvor politiet avfyrrer skudd. Det spesielle ved hendelsen er likevel angrepets karakter og den nødvendige responsen som innebar at det måtte benyttes så mange skudd for å være sikker på å stanse angrepet.

Spesialenheten ser ikke grunn til en særskilt administrativ gjennomgang av saksforholdet, men sender gjenpart av vedtaket til Politidirektoratet til det alminnelige arbeid med erfaringslæring.

V.4 Konklusjon

Spesialenheten mener etter en samlet vurdering at skuddene som ble avfyrt var nødvendige og forsvarlig for å avverge angrepet, selv om liv gikk tapt. Angrepet var potensielt livsfarlig. Dette gjaldt særlig for C som satt i bilen, men som nevnt kunne det raskt materialisert seg slik også for B. Det må etter dette anses forsvarlig at B siktet med alle skuddene mot overkroppen til A, og det var en lovlig nødvergehandling.

Etterforskningsresultatet taler derfor med særlig styrke mot at politibetjent B har opptrådt straffbart, og straffeforfølgingen mot ham henlegges som intet straffbart forhold anses bevist.

Det er ikke mottatt erstatningskrav fra bistandsadvokaten som gjelder selve drapshandlingen. Spesialenheten har fått en henvendelse via de pårørendes bistandsadvokat som gjelder "Load Tronic"-instrumentet i hjullasterens førerhus. Eventuelle krav som bygger på at det har oppstått materielle skader på hjullasteren på grunn av skuddene, vil det være naturlig å ta direkte opp med Troms politidistrikt. Ved at saken henlegges av Spesialenheten, vil eventuelle erstatningskrav ikke tas med i påtaleavgjørelsen.

VI Vedtak

Straffeforfølgingen mot B for mulig overtredelse av straffeloven § 275 henlegges som intet straffbart forhold anses bevist.

B og advokat AA underrettes om vedtaket.

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 25 av 26

As etterlatte v/bistandsadvokat BB underrettes om avgjørelsen.

Vedtaket oversendes til orientering til politimesteren i Troms politidistrikt og til Politidirektoratet. Et anonymisert vedtak vil bli publisert på vår hjemmeside etter at partene er underrettet.

Spesialenheten for politisaker, 18. juli 2023

Terje Nybøe

sjef

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 18.07.2023

side 26 av 26